AFGØRELSER

RÅDETS AFGØRELSE (FUSP) 2020/1656

af 6. november 2020

om EU-støtte til aktiviteter udført af Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA) på området nuklear sikkerhed og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Union, særlig artikel 28, stk. 1, og artikel 31, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Det Europæiske Råd vedtog den 12. december 2003 Den Europæiske Unions strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (»strategien«), der i kapitel III indeholder en oversigt over foranstaltninger til at bekæmpe sådan spredning, som skal træffes både i Unionen og i tredjelande.

(2) Unionen er aktivt i gang med at gennemføre strategien og iværksætte de foranstaltninger, der er opført i oversigten i strategiens kapitel III, navnlig ved at stille finansielle midler til rådighed for specifikke projekter, der gennemføres af multilaterale organisationer såsom Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA).

(3) Rådet vedtog den 17. november 2003 fælles holdning 2003/805/FUSP ([1]). I denne fælles holdning opfordres der bl.a. til at fremme indgåelse af generelle IAEA-kontrolaftaler og tillægsprotokoller, og Unionen forpligtes til at arbejde hen imod at gøre tillægsprotokoller og de generelle kontrolaftaler til normen i IAEA's verifikationsordning.

(4) Rådet vedtog den 17. maj 2004 fælles aktion 2004/495/FUSP ([2]).

(5) Rådet vedtog den 18. juli 2005 fælles aktion 2005/574/FUSP ([3]).

(6) Rådet vedtog den 12. juni 2006 fælles aktion 2006/418/FUSP ([4]).

(7) Rådet vedtog den 14. april 2008 fælles aktion 2008/314/FUSP ([5]).

(8) Rådet vedtog den 27. september 2010 afgørelse 2010/585/FUSP ([6]).

([1]) Rådets fælles holdning 2003/805/FUSP af 17. november 2003 om styrkelse af multilaterale aftaler og fremme af deres universelle karakter på området for ikkespredning af masseødelæggelsesvåben og disses fremføringsmidler (EUT L 302 af 20.11.2003, s. 34).
([2]) Rådets fælles aktion 2004/495/FUSP af 17. maj 2004 om støtte til IAEA's aktiviteter under dens nukleare sikkerhedsprogram og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 182 af 19.5.2004, s. 46).
([3]) Rådets fælles aktion 2005/574/FUSP af 18. juli 2005 om støtte til IAEA's aktiviteter på områderne nuklear sikkerhed og kontrol og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 193 af 23.7.2005, s. 44).
([4]) Rådets fælles aktion 2006/418/FUSP af 12. juni 2006 om støtte til IAEA's aktiviteter på områderne nuklear sikkerhed og kontrol og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 165 af 17.6.2006, s. 20).
([5]) Rådets fælles aktion 2008/314/FUSP af 14. april 2008 om støtte til IAEA's aktiviteter på områderne nuklear sikkerhed og kontrol og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 107 af 17.4.2008, s. 62).
([6]) Rådets afgørelse 2010/585/FUSP af 27. september 2010 om støtte til IAEA's aktiviteter på områderne nuklear sikkerhed og kontrol og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 259 af 1.10.2010, s. 10).

(9) Rådet vedtog den 21. oktober 2013 afgørelse 2013/517/FUSP ([7]).

(10) Rådet vedtog den 21. december 2016 afgørelse (FUSP) 2016/2383 ([8]) og forlængede den 8. juni 2020 varigheden heraf ved Rådets afgørelse (FUSP) 2020/755 ([9]).

(11) Den 8. maj 2016 trådte ændringen af konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiale (CPPNM) i kraft. Samtlige EU-medlemsstater og Det Europæiske Atomenergifællesskab er parter i ændringen af konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiale (ACPPNM) fra 2005. Unionen fremmer fortsat dens universalisering og effektive gennemførelse, herunder gennem støtte til de nukleare sikkerhedsaktiviteter, der gennemføres under IAEA's nukleare sikkerhedsplan for 2018-2021.

(12) Unionen, som på ny bekræfter, at ansvaret for nuklear sikkerhed i en stat udelukkende påhviler staten, forpligter sig til fortsat at styrke den nukleare sikkerhed ved at gennemføre både nationale sikkerhedsforanstaltninger og internationalt samarbejde. Unionen vil fortsat støtte IAEA's arbejde med på anmodning at bistå medlemsstaterne med at etablere og forbedre effektive og bæredygtige nationale nukleare sikkerhedsordninger. EU-støtten vil således være i overensstemmelse med ministerdeklarationen og konklusionerne fra »International Conference on Nuclear Security — Sustaining and Strengthening Efforts« (den internationale konference om nuklear sikkerhed), der blev afholdt i IAEA's hovedsæde i Wien den 10.-14. februar 2020. Den vil vedblive med at bidrage til gennemførelsen af IAEA's nukleare sikkerhedsplan 2018-2021, som IAEA's Styrelsesråd godkendte den 13. september 2017, og Generalforsamlingen gav sin tilslutning til den 14. september 2017. Unionen agter at opretholde bæredygtigheden og effektiviteten i forbindelse med gennemførelsen af tidligere fælles aktioner og afgørelser fra Rådet til støtte for IAEA's nukleare sikkerhedsplaner —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Med henblik på at fortsætte den effektive gennemførelse af strategien støtter Unionen de af Den Internationale Atomenergiorganisations (IAEA's) aktiviteter, der tager sigte på:

a) at bidrage til de globale bestræbelser på at opnå effektiv nuklear sikkerhed ved at fastlægge omfattende vejledning om nuklear sikkerhed og på anmodning fremme anvendelsen af sådan vejledning gennem peerevalueringer og rådgivningstjenester og kapacitetsopbygning, herunder uddannelse

b) at bistå med tilslutning til og gennemførelse af relevante internationale juridiske instrumenter og med at styrke det internationale samarbejde og den internationale koordinering af bistand, og

c) at støtte IAEA's mandat til at spille en central rolle og styrke det internationale samarbejde inden for nuklear sikkerhed som reaktion på medlemsstaternes prioriteter, der kommer til udtryk gennem beslutninger og resolutioner vedtaget af IAEA's politikforberedende organer.

2. De projekter, som Unionen skal finansiere, skal støtte:

a) prioriterede og tværgående projekter inden for nuklear sikkerhed, f.eks. universalisering af ændringen af konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiale, computersikkerheds- og IT-tjenester og styrkelse af den nukleare sikkerhedskultur

b) informationsstyring med fokus på vurdering af nukleare sikkerhedsbehov, -prioriteter og -trusler

([7]) Rådets afgørelse 2013/517/FUSP af 21. oktober 2013 om EU-støtte til Den Internationale Atomenergiorganisations aktiviteter på områderne nuklear sikkerhed og kontrol og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 281 af 23.10.2013, s. 6).

([8]) Rådets afgørelse (FUSP) 2016/2383 af 21. december 2016 om EU-støtte til aktiviteter udført af Den Internationale Atomenergiorganisation på området nuklear sikkerhed og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 352 af 23.12.2016, s. 74).

([9]) Rådets afgørelse (FUSP) 2020/755 af 8. juni 2020 om ændring af afgørelse (FUSP) 2016/2383 om EU-støtte til aktiviteter udført af Den Internationale Atomenergiorganisation på området nuklear sikkerhed og inden for rammerne af gennemførelsen af EU's strategi mod spredning af masseødelæggelsesvåben (EUT L 179 I af 9.6.2020, s. 2).

c) nuklear sikkerhed for materiale og dermed forbundne anlæg med fokus på styrkelse af fysisk beskyttelse og regnskab og kontrol med nukleart materiale for hele brændselskredsløbet og et konceptdokument om anvendelse af foranstaltninger til fysisk beskyttelse i en tid med covid-19

d) nuklear sikkerhed for materiale uden for reguleringskontrol med fokus på institutionel handlingsinfrastruktur for materiale uden for reguleringskontrol

e) programudvikling og internationalt samarbejde med fokus på udvikling af uddannelsesprogrammer

f) kønsfokuseret kapacitetsopbygning og uddannelse inden for nuklear sikkerhed.

3. Ved gennemførelsen af de i stk. 2 omhandlede projekter, som yder støtte til de i stk. 1 og 2 omhandlede aktiviteter, skal Unionens synlighed og en korrekt programforvaltning i gennemførelsen af denne afgørelse sikres.

4. De i stk. 2 omhandlede projekter skal gennemføres til fordel for alle IAEA-medlemsstater og ikke-IAEA-medlemsstater.

5. Alle projektkomponenter skal støttes af proaktive og innovative offentlige outreachaktiviteter, og ressourcerne fordeles i overensstemmelse hermed.

6. En nærmere beskrivelse af de i stk. 2 omhandlede projekter findes i bilaget til denne afgørelse.

Artikel 2

1. Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (den højtstående repræsentant) er ansvarlig for gennemførelsen af denne afgørelse.

2. Den tekniske gennemførelse af de i artikel 1, stk. 2, omhandlede projekter varetages af IAEA. Den udfører denne opgave under tilsyn af den højtstående repræsentant. Med henblik herpå indgår den højtstående repræsentant de nødvendige ordninger med IAEA.

Artikel 3

1. Det finansielle referencebeløb for gennemførelsen af de i artikel 1, stk. 2, omhandlede projekter er på 11 582 300 EUR.

2. De udgifter, der finansieres med det i stk. 1 fastsatte beløb, forvaltes i overensstemmelse med de procedurer og regler, der gælder for Unionens budget.

3. Europa-Kommissionen overvåger, at det i stk. 1 omhandlede finansielle referencebeløb forvaltes korrekt. Med henblik herpå indgår den en finansieringsaftale med IAEA. Det skal fremgå af aftalen, at IAEA sikrer, at Unionens bidrag bliver synligt i en grad, der står i forhold til dets størrelse.

4. Europa-Kommissionen bestræber sig på at indgå den finansieringsaftale, der er omhandlet i stk. 3, snarest muligt efter denne afgørelses ikrafttræden. Den underretter Rådet om eventuelle vanskeligheder i forbindelse med denne proces og om datoen for indgåelse af finansieringsaftalen.

Artikel 4

1. Den højtstående repræsentant aflægger Rådet rapport om gennemførelsen af denne afgørelse på grundlag af regelmæssige rapporter fra IAEA. Disse rapporter danner grundlag for den evaluering, der udføres af Rådet.

2. Europa-Kommissionen forelægger oplysninger om de finansielle aspekter af gennemførelsen af de i artikel 1, stk. 2, omhandlede projekter.

Artikel 5

1. Denne afgørelse træder i kraft på dagen for vedtagelsen.

2. Denne afgørelse udløber 36 måneder efter datoen for indgåelsen af den i artikel 3, stk. 3, omhandlede finansieringsaftale eller seks måneder efter vedtagelsen, hvis der ikke er indgået en finansieringsaftale inden da.

Udfærdiget i Bruxelles, den 6. november 2020.

På Rådets vegne
M. ROTH
Formand

BILAG

1. Overskrift 1: Prioriterede og tværgående projekter inden for nuklear sikkerhed

Projekt 1: Universalisering af ændringen af konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiale (ACPPNM) fra 2005

Baggrund

Med henblik på at lette tilslutningen til og gennemførelsen af ændringen yder IAEA på anmodning lovgivningsmæssig og teknisk bistand. Dette omfatter:

1. Bistand til udarbejdelse af national gennemførelseslovgivning, herunder udbud af nationale, regionale og internationale uddannelseskurser og seminarer, bilateral bistand til udarbejdelse af nationale love og uddannelse af enkeltpersoner.

2. Bistand til etablering, gennemførelse og opretholdelse af en stats ordning for fysisk beskyttelse, herunder levering af nukleare sikkerhedstjenester, f.eks. peerevalueringer og rådgivningstjenester, nationale og regionale uddannelseskurser og workshopper med henblik på kapacitetsopbygning og udvikling af de nødvendige menneskelige ressourcer og udarbejdelse og gennemførelse af integrerede planer for nuklear sikkerhedsstøtte (INSSP'er).

Mål

Målene vil være at bistå med udvikling og fremme af nuklear sikkerhed på globalt plan, herunder udarbejdelse og relevant brug af vejledning i IAEA's »Nuclear Security Series«, at fremme universaliseringen af konventionen om fysisk beskyttelse af nukleart materiale (CPPNM) og ændringen heraf, under ét benævnt A/CPPNM, og at lette udvekslingen af information om nuklear sikkerhed og styrke de internationale retlige rammer.

Forventede resultater

1. Gennemgang af ACPPNM på konferencen af deltagende stater i 2021.

2. Internationale, regionale og nationale workshopper — på anmodning af medlemsstater — med henblik på at fremme universaliseringen af CPPNM og øge bevidstheden.

3. Udarbejdelse af outreachmateriale for at tilskynde til yderligere tilslutning til ACPPNM.

Resultater

IAEA's bidrag til tilslutning til A/CPPNM.

Projekt 2: Computersikkerheds- og IT-tjenester

Baggrund

Informations- og computersikkerhed er fortsat et afgørende element for, at staterne kan forbedre deres nukleare sikkerhedskapaciteter.

Nuklear sikkerhed fokuserer på forebyggelse og afsløring af samt reaktion på kriminelle eller forsætlige uautoriserede handlinger, der omfatter eller er rettet mod nukleart materiale, andet radioaktivt materiale, dermed forbundne anlæg eller dermed forbundne aktiviteter. Ansvaret for nuklear sikkerhed i en stat påhviler udelukkende staten, som skal garantere sikkerheden for nukleart materiale, andet radioaktivt materiale, dermed forbundne anlæg og dermed forbundne aktiviteter under dens jurisdiktion. Hver stat sigter mod at opnå nuklear sikkerhed ved at skabe sin egen nukleare sikkerhedsordning, der passer til den stat. Computere spiller en væsentlig rolle i alle aspekter af forvaltningen af sikker og sikret drift af nukleare anlæg, herunder computersikkerhed og opretholdelse af fysisk beskyttelse. Det er af afgørende betydning, at alle sådanne systemer sikres korrekt mod ondsindet indtrængen. Med de stadig skiftende trusselskapaciteter og -attributter udvikler informations- og computersikkerheden sig løbende, og der opstår hele tiden nye trusselsteknikker, -taktikker og -processer. IAEA udfører arbejde, der tager sigte på at forsvare sig mod denne voksende trussel.

Mål

At forbedre computer- og informationssikkerhedskapaciteter i stater.

Forventede resultater

1. Færdiggøre og ajourføre vejledningspublikationer om informations- og computersikkerhed i IAEA's »Nuclear Security Series« (nye og ajourførte vejledende dokumenter) og dertil knyttede tekniske dokumenter og publikationer.

2. Afholdelse af ekspertmøder, der er specifikke for nukleare anlægs computersikkerhed, for at være på forkant med udviklingen på dette område.

3. Uddannelseskurser, øvelser og workshopper.

4. Teknisk bistand vedrørende computersikkerhed til stater.

Resultater

1. Bidrag fra IAEA til forbedrede informations- og computersikkerhedskapaciteter på statsligt niveau, blandt kompetente myndigheder og på anlægsniveau med henblik på at støtte forebyggelse og afsløring af samt reaktion på computersikkerhedshændelser, der enten direkte eller indirekte kan skade den nukleare sikkerhed og sikring.

2. Forbedring af det internationale samarbejde ved at samle eksperter og politiske beslutningstagere for at fremme udvekslingen af information og erfaringer inden for computersikkerhed.

3. Ajourføring af publikationer i form af vejledninger og tekniske dokumenter inden for informations- og computersikkerhed i forbindelse med nuklear sikkerhed.

Projekt 3: Styrkelse af den nukleare sikkerhedskultur

Baggrund

Nuklear sikkerhedskultur er en tværfaglig tilgang til forberedelse af arbejdsstyrken mod trusler både udefra og indefra med deres vilje og motivation til at følge de fastlagte procedurer, overholde reglerne og udvise årvågenhed. Da de fleste nukleare sikkerhedssystemer opbygges, styres og anvendes af mennesker, afhænger den nukleare sikkerhedsordnings succes i sidste ende af de mennesker, der er involveret. Nuklear sikkerhedskultur er udpeget som et af 12 grundprincipper for fysisk beskyttelse af nukleart materiale og anlæg i ACPPNM og et af de grundlæggende principper i adfærdskodeksen for radioaktivt materiales sikkerhed og sikring. I gennemførelsesvejledningen om nuklear sikkerhedskultur, NSS nr. 7, defineres nuklear sikkerhedskultur som en samling af karakteristika, holdninger og adfærd hos enkeltpersoner, organisationer og institutioner, der tjener som et middel til at støtte og forbedre den nukleare sikkerhed. NSS nr. 7 definerer konceptet, beskriver institutioners og enkeltpersoners roller og ansvar og karakteriserer nuklear sikkerhedskultur, der tjener til at opnå effektiv nuklear sikkerhed.

Projektet fokuserer på at støtte medlemsstaternes udvikling af menneskelige ressourcer gennem workshopper, uddannelseskurser og bevidstgørelsesseminarer, at støtte selvevaluering af nuklear sikkerhedskultur og fremme erfarings- og vidensdeling vedrørende værktøjer og metoder til selvevaluering og god praksis inden for nuklear sikkerhedskultur.

Mål

At bistå stater med at forbedre deres sikkerhedskultur.

Forventede resultater

1. Tilrettelæggelse af internationale workshopper om nuklear sikkerhedskultur for at støtte medlemsstaternes udvikling af menneskelige ressourcer.

2. Udvikling og konsolidering af vejledning og uddannelsesmateriale og -værktøjer til nuklear sikkerhedskultur, herunder værktøjer til selvevaluering.

Resultater

Fremme af international udveksling af erfaringer, viden og god praksis med hensyn til metoder til udvikling, fremme og opretholdelse af en robust nuklear sikkerhedskultur, der er forenelig med staternes nukleare sikkerhedsordninger.

2. Overskrift 2: Informationsstyring

Projekt 1: Evaluering af nukleare sikkerhedsbehov, -prioriteter og -trusler (INSSP-missioner)

Baggrund

IAEA bistår individuelle stater, der anmoder herom, med at kortlægge og behandle nukleare sikkerhedsbehov gennem udarbejdelse og gennemførelse af INSSP'er og udvikling af værktøjer til selvevaluering. Ansvaret for nuklear sikkerhed i en stat påhviler udelukkende staten, som skal garantere sikkerheden for nukleart materiale, andet radioaktivt materiale, dermed forbundne anlæg og dermed forbundne aktiviteter under dens jurisdiktion. IAEA støtter staternes bestræbelser på at etablere effektive og bæredygtige nukleare sikkerhedsordninger, og INSSP er en effektiv mekanisme i denne henseende. INSSP er et dokument, som ikke er juridisk bindende, men statens godkendelse af eller tilslutning til det anses for at være et udtryk for en forpligtelse til at fortsætte gennemførelsen af aftalte forbedringer af nuklear sikkerhed i dokumentet. INSSP er beregnet til at hjælpe med strategisk planlægning af nukleare sikkerhedsaktiviteter i en stat og til at sikre statens ejerskab til de forbedringer, der er nødvendige for at styrke dens nukleare sikkerhedsordning. Den indeholder en evaluering af statens nukleare sikkerhedsbehov og omfatter aktiviteter, der er iværksat eller planlægges iværksat af en stat, hvis det er hensigtsmæssigt, i samarbejde med IAEA eller andre internationale partnere.

INSSP er tilrettelagt inden for en overordnet ramme for nukleare sikkerhedsområder og -mål, der giver staten en systematisk tilgang til at kortlægge sine nukleare sikkerhedsbehov. Hensigten er at give en stat generelle nukleare sikkerhedselementer af strategisk karakter, der kan fungere som vejledning for beslutningstagere og i forbindelse med strategiske planlægningsmål for på lang sigt at etablere selvopretholdende nukleare sikkerhedsordninger. INSSP er bygget op omkring seks funktionelle områder: 1) lovgivnings- og reguleringsmæssige rammer, 2) trussels- og risikoevaluering, 3) ordning for fysisk beskyttelse, 4) afsløring af kriminelle og andre uautoriserede handlinger, der omfatter materiale uden for reguleringskontrol, 5) reaktion på nukleare sikkerhedstruende hændelser og 6) opretholdelse af en stats nukleare sikkerhedsordning. Ud over INSSP-missioner arrangerer IAEA også tekniske møder for INSSP-kontaktpunkterne.

INSSP-processen understøttes af informationsstyringssystemet vedrørende nuklear sikkerhed (NUSIMS), et frivilligt system, der skal bistå medlemsstaterne med at gennemgå status for deres nukleare sikkerhedsinfrastruktur ved hjælp af selvevaluering og med at spore deres fremskridt hen imod etablering, vedligeholdelse og opretholdelse af en effektiv nuklear sikkerhedsordning. NUSIMS' informationsstruktur afspejler centrale operationelle nukleare sikkerhedsområder (NSA'er) og er baseret på »Nuclear Security Fundamentals and Recommendations«-publikationerne, der offentliggøres i IAEA's »Nuclear Security Series«.

Mål

Kortlægge og konsolidere de enkelte staters nukleare sikkerhedsbehov i et integreret dokument, der omfatter de nødvendige forbedringer af nuklear sikkerhed, samt tilvejebringe en skræddersyet ramme for koordinering og gennemførelse af aktiviteter på området nuklear sikkerhed, som gennemføres af staten, IAEA og potentielle donorer.

Opretholde en omfattende informationsplatform, der giver en god forståelse af staternes nukleare sikkerhedsbehov på globalt plan og støtter gennemførelsen af den nukleare sikkerhedsplan.

Forventede resultater

1. Udarbejdelse og gennemførelse af INSSP'er.

2. Gennemgang og tilpasning til INSSP-struktur med frivillig selvevalueringsmekanisme eller -værktøj til brug for stater (NUSIMS).

3. Tekniske møder for INSSP-kontaktpunkter.

4. Færdiggørelse af INSSP-brugervejledning.

Resultater

Evaluering af de anmodende staters nukleare sikkerhedsbehov og ydelse af støtte ved at udarbejde strategisk planlægning af anbefalede aktiviteter på området nuklear sikkerhed for at sikre udformning, vedligeholdelse og bæredygtighed af en effektiv nuklear sikkerhedsordning for at hjælpe staterne med at opfylde A/CPPNM-forpligtelser.

3. Overskrift 3: Nuklear sikkerhed for materiale og dermed forbundne anlæg

Projekt 1: Styrkelse af fysisk beskyttelse og regnskab og kontrol med nukleart materiale for hele brændselskredsløbet

Baggrund

Aktiviteter på området nuklear sikkerhed for nukleart materiale under brug og opbevaring, nuklear sikkerhed for det nukleare brændselskredsløb og dermed forbundne anlæg i deres levetid, herunder regnskab og kontrol med nukleart materiale med henblik på nuklear sikkerhed og teknisk gennemførelse af A/CPPNM. IAEA udarbejder vejledning og leverer på anmodning uddannelse og bistand til stater med henblik på at forbedre sikkerheden for nukleart materiale ved hjælp af regnskab og kontrol. Projektet vil fokusere på at tackle »insidertrusler«. IAEA's program vedrørende insidertrusler yder vejledning om forebyggende og beskyttende nukleare sikkerhedsforanstaltninger for at mindske insidertrusler. Projektet vil også omfatte regnskab og kontrol med nukleart materiale (NMAC). Et NMAC-system bidrager til at afskrække fra og afsløre uautoriseret fjernelse af nukleart materiale ved at føre en fortegnelse over alt nukleart materiale, herunder information om dets placering. Det primære formål med et NMAC-system er at ajourføre og rapportere nøjagtig, aktuel, fuldstændig og pålidelig information om alle aktiviteter og operationer (herunder bevægelser), der vedrører nukleart materiale. NMAC-systemet på anlægsniveau oprettes i forbindelse med nationale reguleringsmæssige rammer og kontrolleres af statens kompetente myndighed. Det må ikke forveksles med et statsligt system til redegørelse for og kontrol med nukleart materiale (SSAC), der er oprettet for at opfylde internationale kontrolkrav.

IAEA har investeret betydelige ressourcer i udviklingen af det hypotetiske Shapash Nuclear Research Institute (SNRI). Hovedformålet med udviklingen af SNRI var at kunne uddanne medlemsstater i spørgsmål vedrørende nuklear sikkerhed uden at videregive følsomme informationer om de faktiske anlæg og risikere at bringe deres sikkerhed i fare. SNRI 3D-modellen er et nyttigt redskab til uddannelse i nuklear sikkerhed. Videreudviklingen af SNRI forventes at udnytte 3D-modellens styrke og forbedre resultaterne af uddannelsen i nuklear sikkerhed. Anvendelse af 3D og VR til uddannelsesformål kræver imidlertid specialiseret viden og specialiserede ressourcer. Uddannelsesmålene skal svare nøje til de teknologiske løsninger, der anvendes for at nå dem. IAEA vil undersøge SNRI 3D-modellens potentielle styrker yderligere og fortsætte udarbejdelsen af uddannelsesmateriale vedrørende SNRI i fremtiden.

Mål

At give vejledning i og værktøjer til forebyggelse og beskyttelse mod uautoriseret fjernelse af nukleart materiale og sabotage mod nukleart materiale og nukleare anlæg foretaget af insidere.

At vurdere, hvilke af IAEA's medlemsstater, som forarbejder, håndterer eller opbevarer nukleart materiale, der bruger et NMAC-system og yder bistand til deres kompetente myndigheder og operatører for at sikre et vellykket NMAC-program. At vurdere, hvilke af IAEA's medlemsstater, som i øjeblikket ikke har et NMAC-system, der vil anmode om bistand til at oprette et NMAC-program.

Forventede resultater

1. Udarbejdelse af vejledningspublikationer i »Nuclear Security Series« og e-læringsværktøjer med henblik på imødegåelse af insidertruslen og forbedring af regnskab og kontrol med materiale med henblik på nuklear sikkerhed på anlæg.

2. Tilrettelæggelse af bevidstgørelseskurser og praktiske uddannelseskurser.

3. Tilrettelæggelse af bevidstgørelseskurser og praktiske uddannelseskurser vedrørende NMAC.

4. Videreudvikling af uddannelsesværktøjet Shapash virtual reality (VR).

Resultater

Fortsat ydelse af støtte for at bistå staterne i deres bestræbelser på at etablere effektive og bæredygtige nationale nukleare sikkerhedsordninger, der støtter imødegåelse af insidertruslen og forbedring af regnskab og kontrol med henblik på nuklear sikkerhed på anlæg.

Projekt 2: Koordinerede forskningsprojekter — idéoplæg om anvendelse af foranstaltninger til fysisk beskyttelse i en tid med covid-19

Baggrund

Dette projekt vedrører anvendelse af adgangskontrol og andre nukleare sikkerhedsteknologier i det pandemiske miljø på anlæg, hvor der opbevares og anvendes nukleart og andet radioaktivt materiale, herunder anlæg til nukleare brændselskredsløb, forsknings- og kraftreaktorer og anlæg til radioaktivt materiale. Under en covid-19-lignende pandemi kan medicinske foranstaltninger, der har til formål at minimere overførslen af virusset, påvirke effektiviteten og endog anvendelsen af de eksisterende nukleare sikkerhedsteknologier og -procedurer såsom foranstaltninger til kontrol af personaleadgang. Ændringer i gennemførelsesprotokoller, ændring af de eksisterende teknologier og tilpasning af nye teknologier kan i visse sammenhænge være hensigtsmæssige for at overvinde udfordringer, der skyldes covid-19. Projektet vil gennemgå IAEA's medlemsstaters operationelle erfaringer med brug af adgangskontrol og andre nukleare sikkerhedsforanstaltninger under covid-19 og indkredse de dermed forbundne udfordringer og god praksis. Det vil derefter søge at kortlægge nukleare sikkerhedsteknologier og -procedurer (herunder i forbindelse med adgangskontrol), der skal forbedres, og foretage laboratorieevalueringer af potentielle ændringer og forbedringer med hensyn til deres gennemførelse under covid-19-lignende forhold. IAEA vil lette udvekslingen af operationelle erfaringer og teknisk information mellem medlemsstaterne, offentliggøre projektrelaterede rapporter og støtte udførelsen af forskningsarbejde i udvalgte laboratorier i medlemsstaterne.

Mål

Projektet vil søge at sikre effektive nukleare sikkerhedsforanstaltninger på nukleart og andet radioaktivt materiale i en covid-19-lignende situation. Konkret omfatter projektets mål følgende:

1. Gennemgå medlemsstaternes operationelle erfaringer med gennemførelse af adgangskontrol og andre nukleare sikkerhedsforanstaltninger under covid-19.

2. Indkredse de dermed forbundne udfordringer og god praksis.

3. Overveje behovet for at ændre de eksisterende teknologier eller de procedurer, der er forbundet med deres anvendelse, eller udvikle nye teknologier for at tage højde for de helbredskrav, der er forbundet med covid-19.

4. Foretage en teknisk evaluering af foreslåede ændringer af nyudviklet adgangskontrol og andre nukleare sikkerhedsteknologier for at tage højde for pandemiske forhold.

Forventede resultater

1. Vejledning om god praksis og teknologiske anbefalinger med henblik på at dele medlemsstaternes operationelle erfaringer med nuklear sikkerhed under covid-19.

2. Identifikation af teknologiområder, der skal videreudvikles for at muliggøre effektiv adgangskontrol og andre nukleare sikkerhedsforanstaltninger under covid-19-lignende forhold.

Resultater

Forbedrede nukleare sikkerhedsforanstaltninger for at forhindre tyveri eller sabotage mod nukleart og andet radioaktivt materiale og anlæg i pandemilignende situationer.

Bedre beslutningstagning mellem tilsynsmyndighederne og i industrien vedrørende gennemførelse af adgangskontrol og andre nukleare sikkerhedsteknologier under kriser.

4. Overskrift 4: Nuklear sikkerhed for materiale uden for reguleringskontrol

Projekt 1: Institutionel handlingsinfrastruktur for materiale uden for reguleringskontrol

Baggrund

Projektet yder på anmodning bistand til medlemsstater i deres bestræbelser på at etablere den nødvendige infrastruktur til bekæmpelse af ulovlig handel med nukleart og andet radioaktivt materiale. Støtten til infrastruktur under projektet er opdelt i tjenester til kortlægning af infrastrukturbehov og støtte til stater til etablering, gennemførelse, overvågning, evaluering og opretholdelse af deres nukleare sikkerhedsordning i forbindelse med reaktion på nukleare

sikkerhedstruende hændelser, der omfatter materiale uden for reguleringskontrol. En stats infrastrukturbehov vurderes enten gennem IAEA's proces i forbindelse med den internationale nukleare sikkerhedsrådgivningstjeneste (INSServ) eller gennem udarbejdelse af en Nuclear Security Response Roadmap (køreplan for nukleart sikkerhedsberedskab). Et ekstra ansvarsområde består i at yde støtte til stater, der ønsker at indføre nukleare sikkerhedssystemer og gennemføre sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med store offentlige arrangementer (MPE'er).

Mål

At bistå stater med at etablere og opretholde en effektiv institutionel infrastruktur med henblik på at styrke de nationale bestræbelser på at beskytte mennesker, ejendom, miljøet og samfundet mod uautoriseret anvendelse af nukleart og andet radioaktivt materiale.

Forventede resultater

1. Udarbejdelse af vejledningspublikationer om nuklear sikkerhedsinfrastruktur og tilhørende uddannelsesmateriale og -værktøjer.
2. Ydelse af støtte til stater, der anmoder herom, med opbygning af menneskelig og teknologisk kapacitet til at opretholde en effektiv infrastruktur til varetagelse af deres ansvar i forbindelse med nukleart og andet radioaktivt materiale uden for reguleringskontrol.
3. Koordinering af støtte til beredskabsarbejdsgruppe.
4. Ydelse af IAEA-støtte til gennemførelse af nukleare sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med MPE'er.

Resultater

IAEA bidrager til at øge bevidstgørelsen om behovet for en effektiv institutionel infrastruktur i en stat for at sikre, at nationale og internationale forpligtelser opfyldes.

Staterne har en dybtgående forståelse af styrker og områder for udvikling af deres nukleare sikkerhedsordning vedrørende materiale uden for reguleringskontrol.

Staterne har en klar tidsbaseret plan for udvikling af deres beredskabskapaciteter vedrørende materiale uden for reguleringskontrol.

5. Overskrift 5: Programudvikling og internationalt samarbejde

Projekt 1: Udvikling af uddannelsesprogrammer

Baggrund

IAEA spiller en vigtig rolle i tilvejebringelsen af koordinerede uddannelsesprogrammer, der styrker kapaciteterne i staterne til at etablere og opretholde nukleare sikkerhedsordninger. Et tilstrækkeligt antal kompetente og motiverede medarbejdere er en af de vigtige forudsætninger for at etablere og opretholde staternes nukleare sikkerhedsordninger. Uddannelse er et vigtigt middel til at opnå kompetence og tilfredsstillende arbejdsindsats blandt medarbejdere. IAEA bistår staterne ved at tilbyde uddannelse på grundlag af staternes anmodninger og behov og ved at støtte oprettelsen af uddannelsesprogrammer og uddannelsesorganisationer for nuklear sikkerhed, herunder støttecentre for nuklear sikkerhed (NSSC'er).

Metoden til systematisk tilgang til uddannelse (SAT) er en uddannelsestilgang, der giver en logisk udvikling fra identifikation af den viden, de færdigheder og de holdninger, der kræves for at udføre et arbejde eller udfylde en rolle i forbindelse med nuklear sikkerhed, til udvikling og gennemførelse af uddannelse med henblik på at opnå disse kompetencer og efterfølgende evaluering af denne uddannelse. Der vil i forbindelse med dette projekt blive lagt særlig vægt på brugen af e-læring og andre computeruddannelsesværktøjer. Dette projekt er ikke begrænset til udvikling af uddannelse, men omfatter også koordinering af netværk, f.eks. det internationale netværk for uddannelse i nuklear sikkerhed (INSEN) og det internationale netværk for uddannelses- og støttecentre for nuklear sikkerhed (NSSC-netværket).

Mål

Formålet med dette projekt er at fremme en integreret tilgang til udvikling af menneskelige ressourcer inden for nuklear sikkerhed og at bistå staterne med at opbygge deres kapacitet til at udvikle og gennemføre effektive og bæredygtige uddannelsesprogrammer for udvikling af menneskelige ressourcer inden for nuklear sikkerhed på grundlag af kortlagte behov.

At opbygge et stærkere samarbejde og lette øget udveksling af information mellem staterne om udvikling og gennemførelse af uddannelsesprogrammer for nuklear sikkerhed gennem INSEN og det internationale NSSC-netværk og informationsportalen om nuklear sikkerhed (NUSEC).

Forventede resultater

1. Metode til udvikling af menneskelige ressourcer inden for nuklear sikkerhed, som deles med og anvendes af staterne.
2. Leadership Academy for Nuclear Security oprettet.
3. Erfaringer og god praksis inden for uddannelse i nuklear sikkerhed delt.
4. Støtte til medlemsstater i anvendelse af metoden til SAT ydet.
5. Støtte til løbende regelmæssige analyser af uddannelsesbehov (TNA), evaluering af uddannelse og oprettelse af uddannelsesudvalg ydet.
6. Støtte til og koordinering af NSSC-netværksaktiviteter for at lette udvekslingen af informationer og ressourcer og for at fremme samarbejdet mellem stater med et NSSC eller stater, der har interesse i at udvikle et center.
7. Bistand til stater med henblik på oprettelse og drift af NSSC'er til opretholdelse af nationale nukleare sikkerhedsordninger gennem programmer for udvikling af menneskelige ressourcer, teknisk støtte og videnskabelig støtte.
8. Støtte til regionalt og subregionalt samarbejde mellem stater med planlagte eller operationelle NSSC'er.
9. INSEN.
10. Masterprogram for nuklear sikkerhed.
11. Skoler vedrørende nuklear sikkerhed.
12. Fakultetsuddannelseskurser om uddannelse i nuklear sikkerhed.
13. Undervisningsmateriale til uddannelsesprogrammer for nuklear sikkerhed.
14. Produktion af e-læringskurser på alle officielle IAEA-sprog, herunder oversættelse.
15. Revision af traditionelle e-læringskurser, herunder revision af oversættelse.

Resultater

Stater er i stand til effektivt at iværksætte og gennemføre foranstaltninger til at opretholde deres nationale nukleare sikkerhedsordninger, navnlig gennem programmer for udvikling af menneskelige ressourcer, uddannelse, teknisk støtte og videnskabelig støtte.

6. Overskrift 6: Kønsfokuseret kapacitetsopbygning og uddannelse i nuklear sikkerhed

Baggrund

Stipendiatprogrammet, der er opkaldt efter den banebrydende fysiker Marie Skłodowska-Curie, som har modtaget nobelprisen to gange, blev lanceret af generaldirektør Rafael Mariano Grossi under en IAEA-begivenhed, der markerede den internationale kvindedag i marts 2020. Initiativet har til formål at tilskynde unge kvinder til at studere og arbejde inden for nuklear videnskab og teknologi eller ikkespredning ved at støtte deres uddannelse og erhvervserfaring. Stipendiatprogrammet vil give stipendier i op til to år til kvinder, der tilstræber en postgraduat uddannelse inden for nuklear videnskab og teknologi eller ikkespredningsstudier. Stipendiaterne vil også blive tilbudt et praktikophold i IAEA med henblik på at supplere den ekspertviden, de har opnået gennem deres studier.

Mål

Marie Skłodowska-Curie-programmet har til formål at inspirere og tilskynde unge kvinder til at gøre karriere inden for nuklear videnskab og teknologi og studere ikkespredning ved at give højt motiverede og begavede kvindelige studerende stipendier til postgraduate uddannelsesprogrammer og muligheder for praktikophold i IAEA. På lang sigt vil programmet bidrage til en ny generation af kvindelige ledere inden for videnskab, teknologi, ingeniørvæsen og matematik, som vil drive den videnskabelige og teknologiske udvikling fremad i deres lande.

Forventet resultat

Programmet vil finansiere mindst 100 studerendes stipendier til en anslået samlet udgift på ca. 4-6 mio. EUR for en toårig periode.

Resultater

At udstyre kvinder med en videnskabelig uddannelse og erhvervserfaring for at fremme lige repræsentation i anvendelsen af nukleare teknologier med henblik på at tage fælles globale udfordringer op, herunder nuklear sikkerhed.